

ממאוד¹³ למה נקרא שמה ארץ שרצתה לעשות וצון קונה, שהתורה היא גילוי רצון העליון, ועוד זאת, שארץ מורה על הכיטול שעל ידו באים לתורה, כמ"ש¹⁴ ונפשי כעפר לכל תהי' פתח לבי בתורתך ובמצותיך תדרוך נפשי. והכ"ב דמשה היא על ענין התשובה, היינו דגם מי שחטא ופגם והעביר את הדרך, מ"מ חועיל לו תשובה, וכמ"ש¹⁵ אל גוי ארך אפיים, שהוא מאריך אף לא רק לצדיקים אלא גם לרשעים¹⁶, נושא עון ופסע וחסאה ונקה¹⁷, ולע"ז הנה אנכי כורת ברית. ולאחר שישנם ג' עניני כר"ב הנ"ל, אינו מוכן מהו ענין הכרית דר"ה.

ב) ויזכר בתקום הביאור כג' עניני כר"ב הנ"ל, שיש הפרש בין הכר"ב דנת ואברהם להכר"ב דמשה, שהכר"ב דנת ודאברהם היו קשורים עם סימן גשמי, שהרי בנת בחיב¹⁸ את קשתי נחתי כעון ודיחת לאות ברית גוי, וכן באברהם כחיב¹⁹ קחה לי עצלה משולשת וגו' ויכתר אותם וגו' והנה תנור עשן ולפיד אש (שמורה על השכינה²⁰) אשר עבר בין הגורים האלה (ומסיים) ביום זהוה כרת הוי"א אח אברם ברית גוי, משא"כ הכר"ב דמשה לא היתה קשורה עם דבר גשמי. וטעם הדבר, לפי שהכר"ב דנת ואברהם קשורה עם מציאות העולם, ואילו הכר"ב דמשה היא למעלה ממצייאות העולם.

וירצוץ כזה, דהנה, הכר"ב דנת קשורה עם הזיכור הכללי שנועה בעולם ע"י המכול, שהרי לפני המכול לא הי' העולם כדבעי, והמכול פעל טהרה בעולם, כמוכן ממאוד²¹ על הפסוק²² ארץ לא מטהרה היא לא נושמה גוי, ומטעם זה הי' המכול מי' יום, כנגד מי' טאה דמקרה, כיון שענינו הוא כדי לטהר את העולם²³. וזהו הטעם שהסימן על הכר"ב דנת הי' ע"י הקשת²⁴, דלכאורה אינו מוכן, הרי הקשת היא ענין

13) ב"ר פ"ה, ת.
 14) "אלקי נצונו" בסוף תפלת העמידה
 15) וראה לקו"ט במדבר טו, ריש ע"ג.
 16) תשא לך, ו.
 17) וראה פסקא דר"כ פכ"א. ילקוט שמעוני תשא עה"פ.
 18) תשא שם ז.
 19) נח ט, יג.
 20) לך לך טו, ש"ח.
 21) ראה רמב"ן שם, יז.
 22) וכתים קיג, א.
 23) וזקאל כב, כד.
 24) וראה גם מאמר אוד"י: על פרשת תהרה ח"א ע' נו ואילך; תקי"ד ע' ספד. אוד"י נח ח"ג תדמה, א. סו"מ תר"ד ס"ע מו ואילך. ד"ה זאת את הברית דש"פ נח תשמ"ג.

בס"ד. ש"פ נצבים-ויולך, כ"ג אלול, ה'תשי"ב
 (תנחה בלתי מנוגד)

אתם נצבים היום תולכם לפני הוי' אלקיכם ואשיכם שבטיכם גוי מחוטב עציד עד שואב מימיו (וממשיך בכתוב שתכלית הכוונה דאחם נצבים גוי היא) לעברך כרית גוי אשר הוי' אלקיך כורת עמך היום² (ומטוסף) היום לך לעם והוא יהי' לך לאלקים. ומבואר בלקו"תי שהיום קאי על ר"ה³, כי זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון⁴, שכל ניצוצי נשמות נצבים ומתעלים במקום היראשון ביום זה עד לפני הוי', ככדי לעברך כרית גוי, ולמען היום קאי אומך היום לו לעם גוי. וצריך להבין, מהו החידוש בהיום דר"ה שאז ישנו הענין דהקים אותך היום לו לעם והוא יהי' לך לאלקים, הרי ענין זה ישנו בכל השנה, שהרי בכל השנה ישנו החיוב דקיום התומצ'ע, שע"ז נעשים ישראל לו לעם והוא נעשה להם לאלקים. ועוד צריך להבין, מהו ענין הכרית שבב"ה, לעברך כרית הוי' אלקיך גוי, וכן כתפלת ר"ה אומרים זוכר הכרית, הרי ענין הכרית אינו בר"ה דוקא, וכפי שאומרים בתפלת ר"ה גופא (שבה מבאים ראי' מפסוקי התורה שצ"ל זכרון הכרית) וגם את נח באהבה זכרת, וכמ"ש ויזכור אלקים את נח, דקאי על הכרית ברית דנת. וכמו"ל יש הכרית ברית דאברהם, כמ"ש ביום ההוא כרת הוי' את אברם ברית גוי. וכמו"ל יש הכרית ברית דמשה, כמ"ש⁵ הנה אנכי כורת ברית וגו'.

וענין ג' כר"ב הנ"ל⁶, הנה הכר"ב דנת היא על קיום העולמות, כפשוטו הנחובים, דכתיב⁷ עוד כל ימי הארץ גוי ויום ולילה לא ישבותו. הכר"ב דאברהם היא על נתינת הארץ, וכדורחניות קאי על התורה, כמוכן

1) ריש פרשתו (נצבים כס, ט"ו י"ד).
 2) שם, יא.
 3) שם, יב.
 4) ריש פרשתו (מד, א).
 5) פענח וראו סוף פרשתו. מגלה עמוקות פ' ואלך. תר"ד (סו"מ תר"ד ע' קי"ג ואילך).
 6) תפלת מוסף דר"ה (ר"ה כז, א).
 7) במדבר זכרונות בתפלת מוסף.
 8) נח ת, א.
 9) לך לך טו, יח.
 10) תשא לך, י"ח.
 11) בתבא לקמן — ראה ר"ה הנה אנכי כורת ברית כס"מ ת"ל (סו"מ תר"ל ע' קב ואילך). תר"ד (סו"מ תר"ד ע' קי"ג ואילך).
 תמשך תפ"ב ד"א פול ר"א (ס"ח זח ואילך).
 נח ת, כב.
 12) נח ת, כב.

האבות (וואָס זיי האָבן דאָס אָפּגעטאַן) נעשה סימן ונחיתת כח לכנים, שייכולו לקיים זאת. וזהו מה שהתחלת שני אלפים תורה (שאז התחיל הקישור של הנכרא עם הכורא) היא מאברהם אבינו³³, עליו נאמר³⁴ אחד ה' אברהם, שעי"ע עבודתו פעל בעולם שהגמיות וההזמיות של העולם גופא מוכרז וחזק א-ל עולם³⁵ (לא רק א-ל העולם, אלא א-ל עולם³⁶). וכיון שהכריז דאברהם היא על התורה, שענינה לפעול זיכור בעולם, לכך גם הכריז דאברהם היתה באופן של אחיזה בגמיות העולם.

אמנם הכריז דמשה היא על ענין התשובה, וענין התשובה הוא למעלה מן העולם, שהרי המשכת התשובה היא מי"ג מדות הורחמים שלמעלה מהעולם, וכללות ענין התשובה הוא למעלה מזמן ומקום³⁷, שהרי התשובה היא בשעתא חדא וברימא חדא וברגעא חדא³⁸, למעלה מהזמן, וכך למעלה מהמקום, היינו למעלה מהכללים, כמאריזי"ל³⁹ יש קונה עולמו בשעה אחת, והיינו, שגם הענין דעולמו, שבפביל זה צריך עשיית כלים, הרי זה נעשה בשעה אחת, לפי שהתשובה היא למעלה מן הכלים. וכיון שהכריז דמשה היא על ענין התשובה שלמעלה מהעולם, לכך לא היתה לה אחיזה בגמיות העולם.

ג) **וכיאר** הענין בעבודת האדם, הנה העבודה שהיא דוגמת הכריז ונח היא העבודה דמורה אני⁴⁰, שמיל בקימו משנו אומר מורה אני לפיך כר' וכה אמנתך⁴¹. דהנה, בעת השינה הנשמה עולה למעלה ושואבת לה חיים⁴², ומצד סילוק הנשמה למעלה הנה מה שנשאר למטה בנוף ונהי"ב אינו אלא קיסטא דחיותא⁴³, ומצד השינה יש על ראשי אצבעותיו שיר טומאה, ועי"ז אפשר שתהיי אחיזה ויניקה כר'. ומ"מ, מיד בקימו משנתו, בהיותו כמעמד דנשמה באפוי⁴⁴, עור קודם נטילת ידים וברכות השחר, אומר מורה אני לפיך⁴⁵, כי, להיותו גופו של

טבעי, שונעיות מהשתקפות קוני השמש בעינים, וכיון שזוהו דבר טבעי, איך הוא סימן על הכריז. אך הענין הוא, שקודם המכול היו העינים בעביות, ולכן הנה גם כאשר אור השמש פגע בעינים לא ה' מזה אור והארה, אך אחרי המכול נעשו העינים בדקות יותר, ולכן נראית בהם הקשת. והיינו לפי שקודם המכול ה' העולם שלא כדעיי, וכמילא היו גם העינים בעביות, ולכן ה' אור השמש נשקע בהם, ולא ה' מזה אור תורה. אך עי"ז שהמכול פעל זיכור בעולם, ה' הזיכור גם בעינים, שנעשו בדקות יותר, ולכן יש מהם אור חזר, שזוהי הקשת. ולכן יש סימן גשמי על הכריז דנת, דכיון שהכריז דנת היא שיהי קיום העולם באופן דיום ולילה לא ישבותו, שהו מצד הזיכור הכללי בעולם שנעשה עי" המכול, לכך הסימן על זה הוא מגשמייות העולם, היינו, שענין הקשת מזכירי על הזיכור כללי בעולם שנעשה עי" המכול, שלכן גם בזמן דלא אכשור דרא, הנה מצד הזיכור הכללי יש קיום לעולם, יום ולילה לא ישבותו.

וכמו"ל הכריז דאברהם קשורה עם פעולת זיכור העולם. דהנה, תכריז דאברהם היא על נחיתת הארץ, דכרונותיות הוי"ע החומ"צ, דקיום המצוות בכלל מתייחס לארץ, וכמ"ש²⁵ וזאת המצוה גר' אשר צוה ה' אלקיכם בארץ, לעשות בארץ, דקאי על כל המצוות, גם המצוות שאינן תלויות בארץ, וכמ"ש הרמב"ם²⁶ שעיקר המצוות כולם בארץ דקא. וענין החומ"צ הוא לפעול החיבור של הנכרא עם הכורא²⁷, שהרי הנכרא מצד עצמו אין לו קשר עם הכורא, וכמ"ש²⁸ השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם, אך עי" החומ"צ נעשה קישור הנכראים עם הכורא. והו מ"ש ופשי כעפר לכל תהי פתח לבי בתורתך (תורת הוי") וכמצוותך (מצוות הוי") תרדוף נפשי, שע"י קיום המצוות, הרי הלב והכשר הגשמי²⁹, וכך הדברים הגשמיים שבהם מקיים את המצוות, נעשים קדושים וכלים לאלקות. וענין זה נפעל כמתן תורה, שאז ה' הגילוי דוריד הוי"ע על הו סיני³⁰, ואל משה אמר עלה אל הוי"ע³¹, אבל ההתחלה בזה היתה עי" האבות, כמאמר³² מעשה אבות סימן לבנים, והיינו, דעי" מעשה

(33) סתודרך צו, א. ע"ז ט. א.
(34) יחזקאל ל"ג, כ"ד.
(35) וירא כא, ל"ג. וראה סוטה י"ד, א.
(41) ראה שרי"ע אדה"ז א"י מהדו"ק סי"א סי"ד. מהד"ת סי"א ס"ז. סידור אדה"ז לפני מורה אני.
(42) ב"ר פי"ד, ט.
(43) ראה תה"א פ"ג, א.
(44) ישעי" ב, כב. ברכות י"ד, א. לקי"ת פנחס ע"ט, ד. אה"ת בראשית ח"י תתרי, א ואילך. סה"מ תרפ"ט ע"י 84 ואילך.
(33) סתודרך צו, א. ע"ז ט. א.
(34) יחזקאל ל"ג, כ"ד.
(35) וירא כא, ל"ג. וראה סוטה י"ד, א.
(36) ראה לקי"ת תבוא מ"ב, מ"ג, ג.
(37) ראה לקי"ת אחרי כ"ב, ג. ועוד.
(38) תה"א קט"ו, א ואילך.
(39) עי"ז י"ד, ב. וראה גם לקי"ת במדבר י"ג, ג.
(40) ראה גם לקי"ת במדבר י"ג, ג.
(41) ראה שרי"ע אדה"ז א"י מהדו"ק סי"א סי"ד. מהד"ת סי"א ס"ז. סידור אדה"ז לפני מורה אני.
(42) ב"ר פי"ד, ט.
(43) ראה תה"א פ"ג, א.
(44) ישעי" ב, כב. ברכות י"ד, א. לקי"ת פנחס ע"ט, ד. אה"ת בראשית ח"י תתרי, א ואילך. סה"מ תרפ"ט ע"י 84 ואילך.

(25) ואחתו ג, א.
(26) אחרי ית, כ"ה. ואחתו ד, ה.
(27) ראה סה"מ תה"ז ע"י ג"ב. וש"נ.
(28) תהלים קט"ו, טז. וראה שמ"ר פי"ב, ג.
(29) וכי"מ.
(30) יתרו י"ט, ב.
(31) משפטים כ"ד, א.
(32) ראה תנחומא ל"ד ט. רמב"ז ל"ד, ב, ג. ועוד. אה"ת ר"פ ל"ד.

שהתורה באה ע"י יגיעה דוקא, ועי"ן נעשיית בבחי' תוש"י לנח"ב כו"כ.⁵⁶ וכן הוא בעבודת התפלה שהיא ע"י יגיעה דוקא, שצריך לייגע את עצמו בעלי' בסולם להגיע לבחי' ראשו מגיע השמחה, ולהעלות לשם גם הבחי' דארצה. ויש להוסיף כזה, שההיכרות דארצה ושמירה שבתפלה הוא בדוגמת חיבור הנכרא עם הכורא שע"י התורה.

אמנם

גם כאשר עולה ע"י עבודת התפלה עד בחי' השמימה (שמים בתוספת עו"מ), מ"מ, להיות שעבודתו היא ע"פ טעם ודעה, ה"ה מגיע עד שורש הנבדאים בלבד (והיינו, שאפשר שיגיע לשורש היותו נעלה, אבל זהו שורש הנבדאים בלבד), לפי שהנבדאים בעבודתם אינם יכולים להגיע למעלה משרשם. אך יש גם העבודה שלמעלה מטו"ד, שהיא עבודת התשובה. דהנה תשובה היא שינוי המהות, וכמו תשובה על חטא, הרי ענינה הוא שינוי המהות⁵⁷, וכמ"ש כ"ק מו"ח אדמו"ר בדמאמר⁵⁸ פפרוש וכיאר מואר⁵⁹ ל"ד ופה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים, דפירושי שעה הוא לישון הפנה, שעה אחת הפנה אחת, איך קער, שזהו מה שבכח ויכולת כאו"א מישראל להתעורר ולהתהפך מן הקצה אל הקצה. וכן הוא גם בענין התשובה בעבודה, שהה"ע ההפנה מהותו למהות, והיינו שיוצא ממדריגת העבודה טעם ודעה לעבודה שלמעלה מטו"ד. וע"י עבודה זו ה"ה מגיע למעלה משרש הנבדאים. ועי"ן דלקעילא, שהיא דלקעילא, וה"ו דלקעילא, שהם ב' מדריגות בשם הו"י, סתם (הו"י דלקעילא) וה"ו דלקעילא, שהם ב' התשובה נמשך שם הו"י דלקעילא, שהוא למעלה מגילוי שם הו"י שבמתן תורה, כמ"ש וירד הו"י על הר סיני, שזהו שם הו"י סתם, שנמשך ע"י העבודה בענין התורה, שעל זה ה"י הכר"ב דאברהם, אבל מ"ש ויקרא הו"י הוא שם הו"י דלקעילא, שעז"נ⁶⁰ ושלמי הו"י לא נודעת להם, ונתגלה ע"י עבודת התשובה דוקא⁶¹, שעל זה ה"י הכר"ב דמשה.

56) ראה סנהדרין כו. ב. תו"א יתרו סו. ב. ע' תקמא ואילך.
57) ראה ד"ח זה היום דש"פ נצבים
תוצ"ד פ"ב (סה"ק קונטרסים ח"ב שיט, א).
58) ראה ומב"ט הל' תשובה פ"ב ה"ד.
תו"מ סה"מ תשרי ע' רב. ט"ע וכת. ה"ד. ועוד.
59) ד"ח אני לדודי תוצ"ג פ"ג — י"ל
בקונטרס ח"י אלול שנה זו (תשי"ב) ונדפס
אח"כ בסה"מ קונטרסים ח"ג ע' קד. תוצ"ג
וידבר גר' וארא שנה זו (לפעל ע' י"א ואילך).

איש ישראל, מזרע אברהם יצחק ויעקב, ששונה מהגוף של אינו יהודי⁶², כמארז"ל⁶³ שמשעת מ"ת פסקה זודמתן, הנה גם לפני נט"י וברכות השחר, יוכל לומר מודה אני לפניך. ואף שזוהי הודאה כללית בלבד, מ"מ ה"י הודאה כללית שחודרת את כל מצוותו (עם נעמט איס ארום אינגאנצן)⁶⁴. וע"י העבודה דמודה אני נעשה בתפלה רבה אמונתך, שפועל ריבוי בהאמונה וההמשכה בעולם. ונמצא, שהביטול דמודה אני שהוא באופן של הודאה כללית בלבד, הוא בדוגמת הכר"ב דנח שפעלה זיכרון כללי בעולם.

אמנם

הביטול דמודה אני (שהוא בדוגמת הכר"ב דנח) אינו בא ע"י עבודת ויגיעת האדם, אלא מצד בחירת הקב"ה בישראל, ששניין תבחינה אינו חלוי בליטור התורה וקיום המצוות, כי אם, שמויד בעת מתן תורה בחר הקב"ה בישואל⁶⁵, כמ"ש⁶⁶ כי יעקב בחר לו י"ה, מפני שחלק הו"י נמצד בחייה זו הנה כל אחד מיישראל, יהי מי שיהי, יוכל לומר מודה אני. אך לאחור הביטול דמודה אני באה עבודה התפלה, שהיא התחלת עבודת היום, כמאמר אבא בנימין שתהא תפלה סמוכה למסתו⁶⁷, וענינה הוא סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה⁶⁸, שזוה"ע שבא ע"י עבודה ויגיעה דוקא, וכשם שבשמיות הנה כדי לעלות בסולם צריך לייגע את עצמו ולטפס (קלעטעצן) משלילה לשליכה כו', כן הוא גם ברוחניות, שצריך לייגע את עצמו עד שיגיע לבחי' וראשו מגיע השמימה. ועבודה זו היא בדוגמת הכר"ב דאברהם, שהיא על ענין התורה, שהרי גם התורה באה ע"י עבודה ויגיעה דוקא (דאף שהתורה באה מלמעלה, מ"מ הרי זה ע"י עבודה ויגיעה דוקא), כידוע שהתורה נמשלה ללחם⁶⁹, וכשם שהלחם בא ע"י יגיעה, כמ"ש⁷⁰ בויעת אפיך תאכל לחם, שצריך להתייגע עד שיירי בכחי' לחם לכב אנוש יסעד⁷¹, כן הוא גם בתורה,

45) ראה תניא ספ"ר ובגהות כ"ק
אדמו"ר מהרש"ש נ"ע לתניא שם (קיצורים)
והערות לתניא ע' קטו) וראה תניא פמ"ט (ע'
א) סה"ש תורת שלום ע' 120. ועוד.
46) שבת קמו, א. ובב"מ.
47) ראה גם המשך תעריב שם. קונטרס
ענינה של תורה החסידות ס"ט וואלך. ובב"מ.
48) ראה מ"א א"ח טמןן סקס"ב. שרי"ע
אדמו"ר א"ח שם ס"ח.
49) תהלים קד, טו.
50) תהלים קלה, ד.
51) הארזי לב, ט.
52) ברכות ה' ב. לק"ת ברכה צו, ב.
53) יצא כח, יב. זוהר ח"א רטו, ב. ח"ג
שו" ב. תקי"ז ותיקון מה (פג, א).
54) ראה משלי כה, כא ובפרי"ש שם.
תניא פ"ה (ט, ב).
55) בראשית ג, יט.
56) תהלים קד, טו.

ד) **אמנם** עדיין צריך להבין, מדוע צריך לענין של כריחת ברית דוקא. דהנה, ענין הכרי"ב הוא למעלה מטוי"ד, וכמבואר בלקו"ת⁶⁵ שזהו כמו למשל משני אהובים שכוחותם ברית ביניהם שלא תפסוק אהבתם, היינו, שגם כאשר ע"פ טוי"ד צריכה להיפסק האהבה, ותיורה מזה, שצ"ל היפך הארבה, אצפ"כ, מחמת הכריחת ברית מוכרחת להיות אהבתם לעד קיימת, למעלה מן הטוי"ד. וצריך להבין, דמאחר שכבר נעשה זיכור כללי בעולם ע"י המבול, וכבר היתה ההמשכה דמ"ת ודהמשכה דר"ג מדוד"ו, למה צריך לענין של כריחת ברית שלמעלה מן הטעם.

אך הענין הוא, דהנה, התהוות העולמות היא למעלה מטעם ושכל, והיינו שאין התהוות מוכרחת ע"פ שכל, וכל הכריאה היתה מצד כי חפץ חסד הוא⁶⁶, כמ"ש⁶⁷ כי אמרתי עולם חסד יבנה, ומדת חסדו ית' אינה מצד הטבע וההכח, אלא מפני שהוא חפץ חסד⁶⁸. ולכן צ"ל ענין של כרי"ב דוקא, כי, גם כשישנו זיכור העולם שפניו חסד⁶⁹, עדיין אין הכרח כלל שיהי' קיום לעולמות. והיינו, שאם התהוות היתה מצד השכל, הנה כאשר ישנו זיכור העולם ע"י המבול, כמילא צ"ל קיום העולמות, אבל כיון שההתהוות היא מצד כי חפץ חסד הוא, והענין דחפץ חסד הי' רק פעם אחת (אן איינגעלאקיצער), הרי גם כאשר העולם הוא מזוכך, אין הכרח כלל שיהי' קיום לעולמות. ולכן צ"ל ענין הכרי"ב דנת, שדוקא מצד הכרי"ב נעשה קיום העולם באופן דינס ולילה לא ישבותו. וכמ"כ יוכן בעבודה דמורה אני לפניך, שהיא בדוגמת הכרי"ב דנת, שכרי שהתדאה דמורה אני (שהיא הודאה כללית כלכל, והיא עדיין לפני נטי"ו וברכות השחר) תפעל שיהי' רבה אמותך, ויבוי באמונה והמשכה בעולם, אין זה מצד ההודאה דמורה אני מצ"ע, אלא דוקא מצד ענין הכרי"ב. וכמ"כ גם בעבודה התפלה ולימוד התורה, דכדי שיהי' הקשר וההתחברות דברור ונבוא צ"ל ענין הכריחת ברית דוקא, והיינו לפי שעבודה הנבראים אינה בענין כלל, וככדי שיהי' ישראל אוריתא וק"ב"ה כולל חד⁶⁹, חד (אין זאך) ממש, צ"ל ענין הכרי"ב דוקא. וכמ"כ גם

בעבודת התשובה, דעם היוחה עבודה שלמעלה מטוי"ד, הרי גם העבודה שלמעלה מטוי"ד באה מצד הטעם, שכאשר מחבונן כטוי"ד הי"ה מבין כטוי"ד גופא שהעבודה שע"פ טוי"ד היא בהגבלה, וצ"ל עבודה שלמעלה מטוי"ד. ועוד זאת, דהעבודה שלמעלה מטוי"ד אינה בל"ג לגמרי, אלא היא למעלה מן הטעם בלבד, וככללות הי"ז עדיין כתי' גבול. וע"ד המבואר⁷⁰ בענין ככל מאד"ו, מאד שלך, שמה שאצלו הוא כתי' בל"ג, הנה אצל מי שלמעלה ממנו הרי זה עדיין כתי' גבול. והיינו שההילתו שלו (ויין שפרוג) שיוצא מההותו, היינו מטוי"ד גבול. והנה מי שהיה כר דעת ומבין ומשיג ותכס גדול יותר, הי"ז אצלו כתי' גבול. ונמצא, שההתחברות שהביאה את ההתפעלות, וגם ההתפעלות עצמה, היא כתי' גבול, ומכ"ש שהיא כתי' גבול לגבי למעלה. ולכן מצד העבודה עצמה אי אפשר שהבלי"ג שלו יעורר וימשיך את הבלי"ג שלמעלה, אלא והמשכה היא מצד הכרי"ב בלבד.

ה) **אמנם** כל זה הוא בכל השנה, אבל כרי"ה, הנה כל הדברים חוזרים וזהו מה שאומרים: אהה זוכר מעשה עולם ופוקד כל יצורי קודם, דמעשה עולם קאי על כללות העולמות עד עולם האצילות, ויצורי קודם הם העולמות שלמעלה מהאצילות. ועד שהסילוק דר"ה הוא לא רק מהרצון הפיסי, אלא גם מהרצון הכללי כו'. ולכן, גם לאחר שישנם ג' הענינים דכרי"ב הנה"ל, הנה מצד הסילוק דר"ה מסתלק גם ענין הכרי"ב, ולכן צ"ל ענין הכרי"ב מחדש, שזהו הכרי"ב דר"ה. וזהו אמרו לפני מלכות כו' שהמלכותו עליכם⁷¹, והיינו, שביצע אין מציאות של עם (עם איז גאר נישא קיין עם), אלא כיון שצריך להמליך אותו ית', ואין מליך בלא עם⁷², הנה במילא נעשה עם, וההמלכה היא ע"י נשמות ישראל, כמאורו"ל⁷³ על הפסוק⁷⁴ עם המליך במלאכתו ישבו שם, כמי נמליך בנשמותיהם של צדיקים, ועמך כולם צדיקים⁷⁵, היינו שגש"י הם הממשיכים כתי' המלוכה

70) ראה תר"א מריף לט, ג ואילן. סתמי"צ
 להצ"צ קט, ב.
 71) ואותו"ו, ה.
 72) ראה פ"ח ושער הכוונות שער ר"ה.
 סידור האריות"ל במקומו. ובכ"מ. לקו"ת.
 פירשתו נא, ב. ובכ"מ.
 73) ר"ה סו, א. ל"ו, ב. חלק.

74) בחיי וישב לית, ל. שם ר"פ בלק, תנא
 שעה"ה"א רפ"ו. לקו"ת פירשתו מר, ד.
 ובכ"מ.
 75) ב"ר פ"ח, ז. רות רבה פ"ב, ג.
 76) דברי הוינים"א ד, כג.
 77) ישעי"ס, כא. וראה סנהדרין ר"פ
 חלק.

65) פירשתו מר, ב.
 66) ע"פ מכה ז', ית. וראה לקו"ת
 פירשתו מר, ב. שה"ש יא, ד ואילן.
 67) תהלים פט, ג.

68) ראה לקו"ת שה"ש שם. אה"ת (יהל
 אור) לחתלים ע' שטו. ועוד.
 69) ראה חז"א ע"א.
 69) תהלים פט, ג.

מבחי רצון המוחלט לרצון הכללי ולרצון הפרטי⁸⁷, ופועלים העניין דהקיום אותן היום לו לעם והוא יהי' לך לאלקים והנה, גם לאחר שיש כבר רצון למלוכה, מ"ט צריך להזכיר לפנינו ית', שזוהי"ע הזכרונות, שענין הזכרון נופל על דבר קטן חסר ערך שלכן צריך להזכיר, והיינו לפי שכללות ההשתלשלות אינו חופס מקום כו', לכן צריכים להזכיר על זה, ולולי זאת אפשר שיהי' בהעלם. וכמו למטה, שאף שכלל אחד מישראל יש האהבה העצמית להקפ"ה, מ"מ הי"ה אהבה מסותרת, וצריך לגלותה מן ההעלם אל הגלוי, וכמו"כ למעלה, שצ"ל ענין הזכרונות לצורך הגלוי. וכמה בשופר⁸⁸, דכל ההמשכות דר"ה הן ע"י השופר, דקול שופר הוא קול פשוט, דהנה, יש קול פנימאה דאשתמע, וקול פנימאה דלא אשתמע⁸⁹, וקול השופר הוא קול פנימאה דלא אשתמע⁹⁰, ועוד זאת, שהשופר הוא מקוץ של בהמה, שמורה על הביטול לגמרי, שהוא שווה ממש עם בהמה, כמ"ש⁹¹ אדם ובהמה תושיע ה'. והיינו, דכיון שבר"ה חוזרים כל הדברים לקדמותם, הרי אין מציאות דבר כלל (ניטא קיין זאך), ובמילא הי"ה בביטול לגמרי, שהוא ממש עם הבהמה. וכיטול זה הוא למעלה גם מעברות התשובה שהיא למעלה מטו"ד, כי עבודת התשובה ענינה הוא שמוגישי את ההגבלה דטו"ד, ומשום זה עברדתו היא למעלה מטו"ד, אבל הביטול דשופר הוא באופן שאין לו מאומה (ער האץ גאך ניט), דכיון שהכל חוזר לקדמותו, הי"ה עני ואביון שאין לו מאומה. וע"י הביטול דשופר שהוא בתכלית הביטול לגמרי, מעוררים וממשיכים ענין המלוכה.

ו) וְרָוּן אַתֶּם נִצְבִּים הַיּוֹם כְּלוּלִים לִפְנֵי הוִי' אֱלֹקֵיכֶם רְאוּשֵׁיכֶם שֶׁבִטְיִכֶם גו' מחוטב עצר ער שואב מימין, דהיום דא ר"ה, שאז חוזר כל דבר לקדמותו, הנה היום זה נצבים כוללם לפני הוי', וכבחי' זו הנה ראשיכם גו' הם בשוה ממש עם חוטב עצר שואב מימין, שהם תנתינים⁹² שאינם ראויים לבוא בקהל⁹³. וכיון שכל דבר חוזר לקדמותו, ושם הכל בשוה ממש, לכן צ"ל המשכת בתי' המלוכה, והוא ע"י שאתם נצבים כוללם גו'. והענין בזה, דהנה, כשם שכללות בני' נחלקים לעשרה

שי"פ נצבים-וי"לך, כ"ג אלול, ה'תשי"ב

סוגים מראשיכם עד שואב מימין, כמו"כ יש בנפש כל אחד מישראל עשר מדריגות⁹⁴, והעבודה צ"ל באופן דאתם נצבים כוללם, והיינו, שוראשיכם שקאי על העבודה דטו"ד, וגם העבודה שלמעלה מטו"ד, שהרי גם הגולגולת היא ככלל הראש, צ"ל בשוה ממש עם חוטב עצר ושואב מימין, דקאי על העבודה הפשוטה דאמירת אומיות החורה. ולכן הזהיר כ"ק מו"ח אדמו"ר⁹⁵ לייקר כל רגע דר"ה ולהרכות באומיות החורה ואומיות התפלה וכפרט באומיות דתהלים. ומעין זה צ"ל גם בימי ההכנה לר"ה. וכדי לפעול בעצמו שכל עניני העבודה יהיו בשוה אצל (כוללם), הי" ע"י שמתכוונן שבר"ה הוא עומד (נצבים) לפני הוי', היינו למעלה גם משם הוי' דלעילא (רכשם הוי' דלעילא כתיב ויקרא הוי' הוי', שויקרא הוא לשון המשכה, אבל כר"ה הוא כבחי' לפני הוי'), וכבחי' זו הרי הכל בשוה, וכמו"כ כולם בתכמה עשית, דתכמה דא"ק⁹⁶ ועשי' גשמית שרין ממש. וכיון ששם הכל בשוה, הי"ה רואה שהוא עני ואביון שאין לו כלום. וזהו תוכן העבודה דר"ה, וכמו שאומרים בסלחות לא בחסד ולא במעשים באנו לפניך כו', לך הוי' הצדקה ולנו בושת הפנים⁹⁸, דמצד זה שלנו בושת הפנים, לכן זקוקים לבקש לך הוי' הצדקה. וכל זה הוא ע"י הזכרון שהכל חוזר לקדמותו והוא עני ואביון, שאין זה בדרך התכונות, אלא בדרך זכרון בלבד, ועי"ז פועלים ענין הזכרונות למעלה והמשכת המלוכה.

וְרָוּן אַתֶּם נִצְבִּים גו', דאף בשעה שכל העולם מתמוטט הנה אתם נצבים⁹⁹, דביום ר"ה כל העולם מתמוטט, שכל דבר חוזר לקדמותו, ומ"מ אתם נצבים, דנשי"י שמושרשים בעצמותו ית', הנה הם כטווחים בהמשכת המלוכה. והם ב' העינים שבר"ה, דהנה, כר"ה אומרים היום הרת עולם⁹⁰, היינט ציטערט די ועעלט⁹¹, ואעפ"כ, דהנהגת בני' היא באופן שלוכשים לבנים כו', שכטוחים שזוכים בדו"ק⁹². והיינו, דאף שאתם נצבים היום, אַז מו'דאָרף זיך צוּשטעלן בהיום דר"ה לפני הוי', וגם השטן

(84) לקו"ח ריש פירשתנו.

(85) ראה סה"מ תרפ"ח ע' ג. תרצ"ז ע.

(86) פ"א. סה"מ תרע"ח ע' צג. ובכ"מ.

(87) דניאל ט, ו (ושם: ארנ"ג).

(88) ראה תנחומא ער"פ.

(89) פירט דר"ה.

(90) סה"מ תשי"ב ע' 10. ובכ"מ.

(91) ראה טור אורח טו"ס תקפא.

(82) פרישי" עה"פ.

(83) רמב"ם הל' איסורי ביאה פ"ב הל' ב-

(84) ראה סה"מ תשי"ג ע' 6 ואילך.

(85) ראה זח"א ג, ב.

(86) ראה לקו"ח פרשתנו מד, ב. ואילך.

(87) תהלים ל"ז, ז.

(88) ראה סה"מ תשי"ג ע' 6 ואילך.

(89) ראה זח"א ג, ב.

(90) ראה לקו"ח פרשתנו מד, ב. ואילך.

(91) תהלים ל"ז, ז.

(92) ראה סה"מ תשי"ג ע' 6 ואילך.

(93) ראה זח"א ג, ב.

(94) ראה לקו"ח פרשתנו מד, ב. ואילך.

(95) תהלים ל"ז, ז.

(96) ראה סה"מ תשי"ג ע' 6 ואילך.

(97) ראה זח"א ג, ב.

(98) ראה לקו"ח פרשתנו מד, ב. ואילך.

(99) תהלים ל"ז, ז.

אתם נציבים

שעב

בתרכ"ס,⁹³ שתובע חלקו כ"ו, דעם היות חוק לישראל הוא⁹⁴, שלכן מגיע לכ"ו כ"ו (איך קומט דאן), מ"מ הוא תובע משפט לאלקי יעקב⁹⁵, מה נעשה עם האלקות דיעקב⁹⁶, ואעפ"כ לובשים לבנים כ"ו, דכ"ו שונ"י מושישים בעצמותו יח, וע"י עבודתם ממשיכים בדי' המלוכה, לכן בטוחים הם שתה"י כתיבה וחתמה טובה, בטוב הנראה והנגלה.

מפתח ענינים

עי' 185.

93) ראה דח"ב שבתערה 5.

94) ראה לקי"ת דרושים לר"ה נח, י.

95) תהלים פא, ה. וראה גם סה"ש תשי"ג.